Urban planning and the subsurface in the City of Rotterdam: the slow road from awareness to standard practice.

Ignace van Campenhout, Petra van der Lugt, Kees de Vette, Jeroen Vuijk, Nanna Pluim, John de Ruiter, Freyre

Engineering Consultants City of Rotterdam, May 2015

Which challenges How we tackle them

Water boards (since 13th century) Responsible for ground waterlevel

Settlement of Peat and Clay: safety, economical, health

- Pile rot
- Dammage of roads
- Broken cables and pipes

(Contamination of groundwater)

Heavy rainfall:

safety, economical,

- Sewers cannot handle the flow
- Dammage of roads, water in basements

Smart combination with parking facilities

Objects

Safety, economical, health

- Archaeological remnants
- Unexploded devices
- Contamination (soil + ground water)

Soil Quality Map -1 to -2 meters

Construction

Example of wooden pile (1879)

Pleistocene sand layer solid bed for tunnels, shopping malls, parking

- Potential not unlimited; overlapping space claims
- Constructions can obstruct the ground water flow

Added weight in form of concrete blocks on the floor to prevent further dammage

50 - 500 m

Drinking water

Environmental, Health

Shallow Geothermal Units (aquifer storage)

Smart Combinations between SGU and remediation of shallow layer

SGU and influence sphere

Shallow Geothermal Units

Overlapping space claims between SGU's

And between SGU's and tunnels, embankments

Deep Subsurface

500 - < m

Geothermal exploration permits

Oil and Gas fields

also:

Potential for CO2 storage, Shale gas

innovation for life

- Health: drilling through water layer
- Need for space at ground level
- Safety, Political

Subsurface of Rotterdam:

Potential for use, but:

complex (Safety, Health, Economics, Environment, Politics) and its potential is not unlimited.

Technical expertise on individual subjects needed and available.

But to avoid delays, costs and to make full use of opportunities the susbsurface offers it is necessary to:

1.Adapt a holistic view on the subsurface. develop knowledge of the subsurface as a system.

2.Bring in the subsurface as early as possible into the urban planning process.

Published in 2007

2015

Subsurface in Urban Planning process.....

.....not yet standard practice.

For the urban planners and decision makers subsurface = black box out of sight, out of mind

Not sexy, you don't see it, it costs a lot of money

Takes a long time, politically not interesting

Once created, you are stuck with it for decades

We, subsurface specialists, could have done a better job

From plan to volume

Data management

Data

reliable, up to date, accessible In Rotterdam:

In accordance with directives:

• Inspire European Initiative

BRO National Initiative

"Single storage, multiple usage"

Organization

Currently working on Data Organization with defined roles:

- •Resource holder,
- •Resource administrator,
- •GIS specialist

Data available for viewing and analysis with GIS

Underground-scan

Traffic Light legends, showing costs risks, opportunities

Too late to avoid risks to exploit the opportunities

Old approach

Spatial development cycle

In time to exploit the opportunities Underground-scan

Spatial development cycle

"Maps on the wall" sessions with subsurface specialists and urban planners

Lively discussions between subsurface specialists and urban planners Developing a mutual understanding of each other's needs

Workshops for students of Urban Planning Faculty TU Delft

.....once a year, a week, working on our subsurface data, lectures from subsurface specialists......from 30.....100 students

Urban design optimally benefiiting from subsurface

Sanne Mooij

.....learning how to incorporate the subsurface in their city designs

Next step: Training of earth science students in the process of Urban Planning......??

3D (LEGO) .... 4D Scenariotool

2D+

"Rotterdam3D Pilot"

3D Serious Game Subsurface

Aim: create liveable city by making optimal use of subsurface measures, people, planet, profit.....collaboration

For decisionmakers, project developers, building corporations ......with this game we stimulate their imagination......

Costs and Benefits

Focus so far on Costs

Benefits are more difficult to quantify Who pays for the costs and who gets the benefits? Often not the same parties

Not only about physical assets, but also about natural, ecological assets

not only about "economics", also about "values"

Balance between Cost, Performance and Risks

"Maximum of utilization an optimal protection"

New topic for us.....

After Costs & Benefits.....Prioritizing

Prioritizing

- Which functions where (3D)

one geothermal project vs 100 SGU SGU vs Tunnels Trees vs cables and pipelines

- Taking into account new developments (4D)

- Not project by project, but systembased

Municipal > Provincial > National

Pile rot: 60.000 euros/house;

municipality refers owners to water board and vice versa

Closed Shallow Geothermal Unit: municipality, Open Shallow geothermal Unit:

province, associated groundwater risks: municipality

Deep geothermal system, Gas &Oil:

only national government involved although well is drilled through the drinking water zone.

Strong ("Vision on the Subsurface")

National government, together with provinces and municipalities,

Working on a structure vision on the subsurface. This will offer a framework for the efficient and sustainable use of the subsurface.

Rotterdam is playing an active role.

from "soil" to "subsurface"

Structuurvisie Ondergrond

Het Rijk maakt een structuurvisie voor de ondergrond. Dit is een kader voor de ordening van ondergrondse activiteiten op zowel land als op zee. De structuurvisie is naar verwachting in

Drukte in de onder

De ondergrond is van groot belang voor de samenleving, en dat belang neemt alleen maar toe. Waar tot voor kort de ondergrond vooral werd benut voor de winning van aardgas, drinkwater en olie, is door de komst van nieuwe technieken veel meer mogelijk met de bodem. Zo wordt de ondergrond steeds meer gebruikt voor de energievoorziening zoals de opslag van gas. Aardwarmte uit de diepe ondergrund kan een belangrijke vorm van duurzame energie worden. Daarnaast wordt ook steeds vaker ruimte gezocht voor sterk uiteenlopende activiteiten zoals tunnels voor wegen en spoorlijnen, ondergrondse garages en fietsenstallingen. Daarbij is de ondergrond een kostbaar publiek goed dat bescherming nodig heeft. Onder de grond zitten natuurlijke hulpbronnen, ecosystemen en biodiveniteit waar wij afhankelijk van zijn. Denk bijvoorbeeld aan de zuivering van water, de kringloop van voedingsstoffen voor de landbouw en de variatie aan planten en dieren. Ook is er een schat aan archeologische en aardkundige waarden te vinden, die

voor toekomstige generaties behouden moeten blijven. waarom een structuurvisie

Bij het benutten van de ondergrond is altijd het principe gehanteerd van 'wie het eerst komt, het eenst maalt'. Vanwege de beperkte ruimte, het benutten van kansen, het voorkomen van aantasting van de ondergrond en afstemming met bovengrondse activiteiten is

het belangrijk dat er duidelijkheid komt over het gebruik van de ondergrond. Ook voor het maken van een bredere ruimtelijke afweging is een structuurvisie van belang.

Tot slot verschaft het duidelijkheid voor bedrijfsleven en andere overheden bij toekomstige projecten. De ministeries van Infrastructuur en Milieu en van Economische Zaken maken de Struchurvisie Ondergrond. Bij de voorbereiding van dit document zal de gehele ondergrond in ogenschouw worden genomen. Het deel waarvoor het Rijk verantwoordelijk is, wordt vastgelegd in de structuurvisie. Voor andere onderdelen maakt het Rijk bestuurlijke afspraken met andere overheden.

SUB-URBAN - A European network to improve understanding and use of the ground beneath our cities

City Needs

- Small team of subsurface "generalists"
- Brokers between subsurface specialists and urban planners, we participate in networks, initiate projects with partners
- So far focus on "supply side"
- Shift to "demand side", focus on "City Needs"
- Incorporate urban planners in our team

Urban planning and the subsurface in the City of Rotterdam: the slow road from awareness to standard practice.

2007

2015

ipam.vancampenhout@rotterdam.nl

